

OBSTETRISKT VÅLD

OBSTETRISKT VÅLD

- *Vad betyder begreppet obstetriskt våld?*
- *Vad säger evidensen?*
- *Rör det oss läkare i Sverige?*
- *Vill vi arbeta med denna fråga?*
 - *Men först*
- *Vad väcker begreppet obstetriskt våld hos dig?*

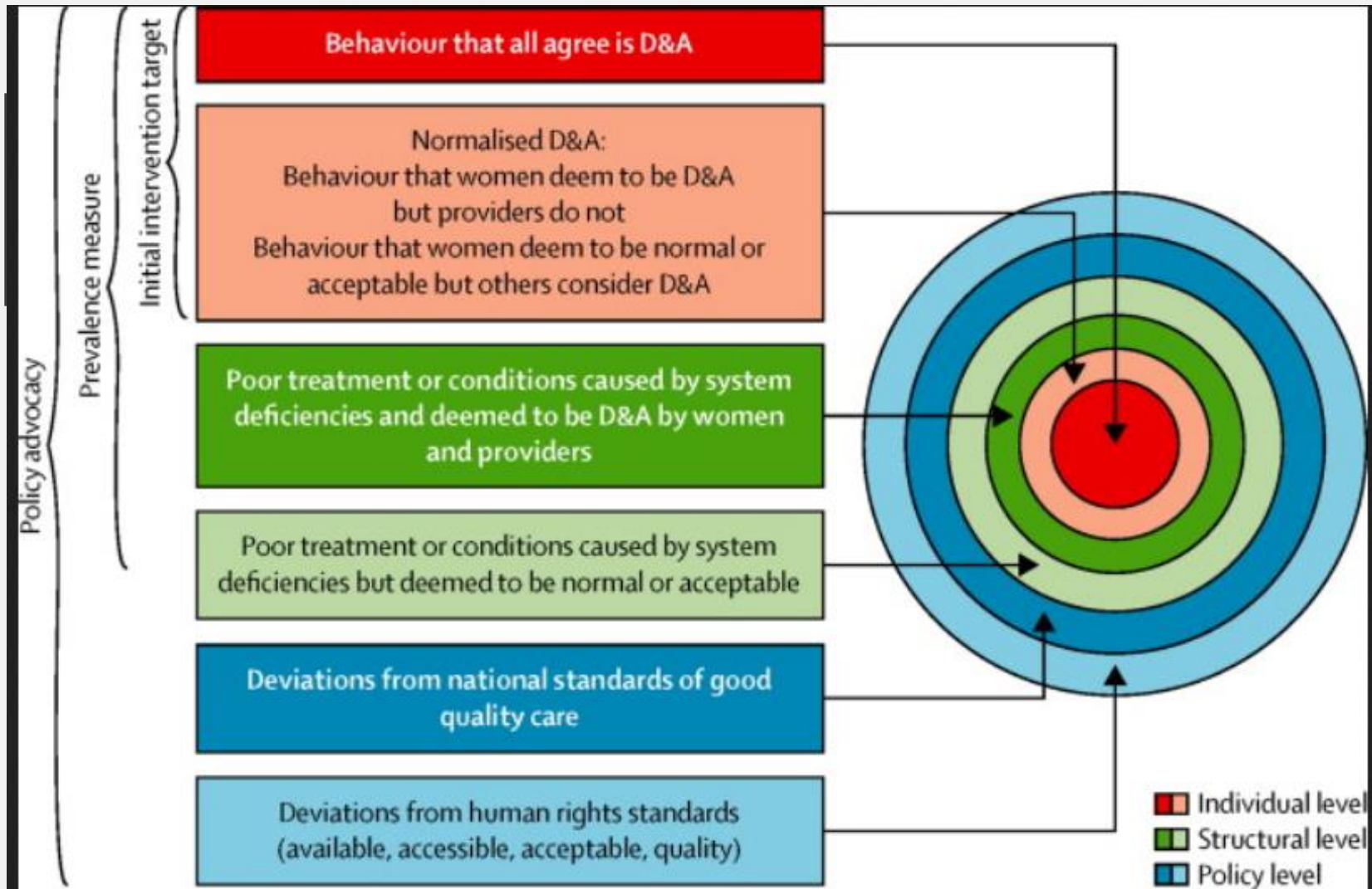
OBSTETRISKT VÅLD

- Brist på respekt och övergrepp under födseln är ett globalt välkänt fenomen som är kopplat till traumatiska upplevelser och PTSD
- Brist på respekt och övergrepp kallas även obstetriskt våld (obstetric violence)

EN ACCEPTERAD DEFINITION AV
OBSTETRISKT VÅLD ÄR:

*Interaktioner eller organisatoriska förhållanden som
gemensamt anses vara förödmjukande eller ovärdiga, och
de interaktioner eller organisatoriska förhållanden som
upplevs som eller är **avsedda att vara** förödmjukande eller
ovärdiga*

Freedman LP, Ramsey K, Abuya T, Bellows B, Ndwiga C, Warren CE, et al. Defining disrespect and abuse of women in childbirth: a research, policy and rights agenda. Bull World Health Organ. 2014;92:915–917. doi: 10.2471/BLT.14.137869

FORSKNING

Bohren MA, Vogel JP, Hunter EC, Lutsiv O, Makh SK, Souza JP, et al. The mistreatment of women during childbirth in health facilities globally: a mixed-methods systematic review. PLoS Med. 2015;12(6):1–32

Bohren et al. (2015) har utvecklat en typologi för felbehandling inom mödravården/förlossningsvården bestående av sju områden:

- fysisk misshandel
- sexuella övergrepp
- verbala övergrepp
- stigma och diskriminering
- underlåtenhet att uppfylla professionell standard för vård
- en dålig relation mellan kvinnor och vårdgivare
- interaktion mellan kvinnor och vårdgivare
- faktorer relaterade till hälso- och sjukvårdssystemen

FORSKNING

Castro R, Frias SM. Obstetric violence in Mexico: results from a 2016 National Household Survey. Violence Against Women. 2020;26(6–7):555–72.

Ansari H, Yeravdekar R. Respectful maternity care during childbirth in India: a systematic review and meta-analysis. J Postgrad Med. 2020;66(3):133–40.

Darilek U. A woman's right to dignified, respectful healthcare during childbirth: a review of the literature on obstetric mistreatment. Issues Ment Health Nurs. 2017;2840:1–4.

- Flera studier visar på alarmerande hög förekomst av allvarligt respektlöst bemötande och övergrepp i låg- och mellaninkomst länder i världen med en prevalens som varierar mellan 33.3% in Mexico till 71.0% i Indien.
- I höginkomstländer är respektlöst beteende och övergrepp också vanligt förekommande med det ter sig annorlunda och det handlar oftare om bristande information och bristande samtycke men även övertalning att genomgå olika interventioner, eller att kvinnans önskemål inte efterföljs.

FORSKNING

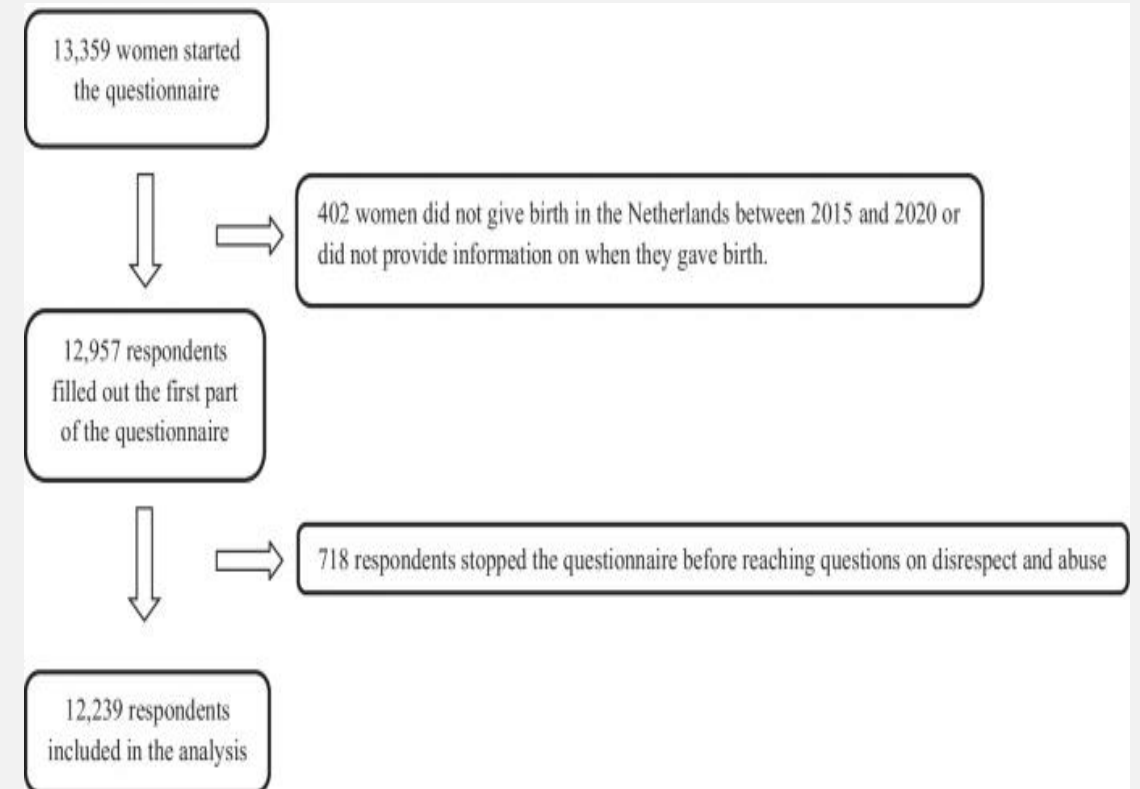
Thompson R, Miller YD. Birth control: to what extent do women report being informed and involved in decisions about pregnancy and birth procedures? BMC Pregnancy Childbirth. 2014;14(1).

Vedam S, Stoll K, Taiwo TK, Rubashkin N, Cheyney M, Strauss N, et al. The Giving Voice to Mothers study: inequity and mistreatment during pregnancy and childbirth in the United States. Reprod Health. 2019;16(1):1–18.

- En australiensisk studie visade att i en grupp av 3542 födande kvinnor så uppgav 26.0% att de inte informeras om fördelar och risker vid klipp och att de inte tillfrågades innan
- Vedam et al. (2019) visade att en av sex kvinnor (16%) upplevde sig dåligt bemötta och/eller behandlade under födseln i USA
- Att inte vara vit och/eller under 30 år gammal ökade risken mest för att uppleva sig felaktigt bemött eller fel behandlad

**DISRESPECT AND ABUSE DURING
LABOUR AND BIRTH AMONGST 12 239
WOMEN IN THE NETHERLANDS: A
NATIONAL SURVEY**

Marit S G van der Pijl -, *Corine J M
Verhoeven* -, *Rachel Verweij* -, *Tineke van der
Linden* -, *Elselijn Kingma* -, *Martine H Hollander*
, *Ank de Jonge* - *BMC Reproductive Health*:
2022 Jul 8;19(1):160. doi: 10.1186/s12978-
022-01460-4.

HUVUDRESULTAT

van der Pijl MSG, Verhoeven CJM, Verweij R, van der Linden T, Kingma E, Hollander MH, de Jonge A. Disrespect and abuse during labour and birth amongst 12,239 women in the Netherlands: a national survey. *Reprod Health*. 2022 Jul 8;19(1):160. doi: 10.1186/s12978-022-01460-4. PMID: 35804419; PMCID: PMC9266084.

- 54.4% hade upplevt respektlöst bemötande eller övergrepp (abuse)
- Av dessa 54,4 % så grundades upplevelsen i att de inte fick några val (lack of choices) hos 38,8 %
- 29,9% Bristande kommunikation
- 21,3 % Bristande stöd
- 21,1 % Hård eller grov behandling/fysiskt våld (Harsh or rough)
- Förstföderskor och utlandsfödda var två riskfaktorer för att uppleva respektlöst bemötande eller övergrepp
- Att uppleva ett respektlöst bemötande och övergrepp inom många olika domäner ökade risken för en negativ upplevelse.

RESULTAT

Morales X, Chaves LV, Delgado CE. Neither medicine nor health care staff members are violent by nature: obstetric violence from an interactionist perspective. Qualitative Health Research. 2018.

- Prevalensen av respektlöst beteende och övergrepp ska inte antas vara en effekt av en medvetenhet hos vårdpersonal.
- Det är antagligen så att i en majoritet av alla fall så avsåg inte personalen att behandla kvinnan utan respekt eller utsätta henne för övergrepp.
- Personalen arbetar hårt för att mor och barn ska må bra och vill inte medvetet skada.
- *Troligtvis vet de inte ens om att deras åtgärder och behandling kan tolkas som skadliga*

VARFÖR ÄR DETTA VIKTIGT
ATT FÖRSTÅ OCH VETA OM?

Egna reflektioner

- Resultaten är mycket viktiga eftersom obstetrisk vi oftast inte är medvetna om att vår behandling eller kommunikation kan uppfattas som mycket negativ av kvinnan

RESULTAT

Shakibazadeh E, Namadian M, Bohren MA, Vogel JP, Rashidian A, Nogueira Pileggi V, et al. Respectful care during childbirth in health facilities globally: a qualitative evidence synthesis. Int J Obstet Gynaecol. 2018;125:932–42.

- Rapporter av respektlöst beteende och övergrepp kan också vara en effekt av hur vi organiserar hälso och sjukvårdssystemet runt kvinnan
- Det är oftast ett oproportionerligt stort fokus på biomedicin/ medicinska utfall/ medicinsk vård både i vården och i utbildningen och betydligt mindre fokus på kvinnans upplevelse av vården

RESULTAT

Khosla R, Zampas C, Vogel JP, Bohren MA, Roseman M, Erdman JN. International human rights and the mistreatment of women during childbirth. Health Human Rights J. 2016;18(2):131–43

- Fokus på medicinska utfall är dominerande i samhället.
- Det är också ett större fokus på barnets hälsa än på kvinnans rättigheter och integritet

RESULTAT

Freedman LP, Kruk ME. Disrespect and abuse of women in childbirth: challenging the global quality and accountability agendas. *The Lancet*. 2014;384(9948):e42–4.

- Detta reflekterar en djupare dynamik av makt och ojämlikhet mellan könen i samhället som tillåter att respektlöst beteende och övergrepp tillåts mot födande
- Därför är respektlöst beteende och övergrepp ett komplext fenomen med många aspekter på individ nivå, hälso och sjukvårdsnivå och samhällsnivå
- Det krävs ett mångfacetterat tillvägagångssätt för att komma till rätta med detta

SVERIGE IDAG

Graviditetsenkätens fritextsvar

Kvinnors erfarenhet av vården under och efter graviditet
1 december 2020 – 31 maj 2022 (18 månader)

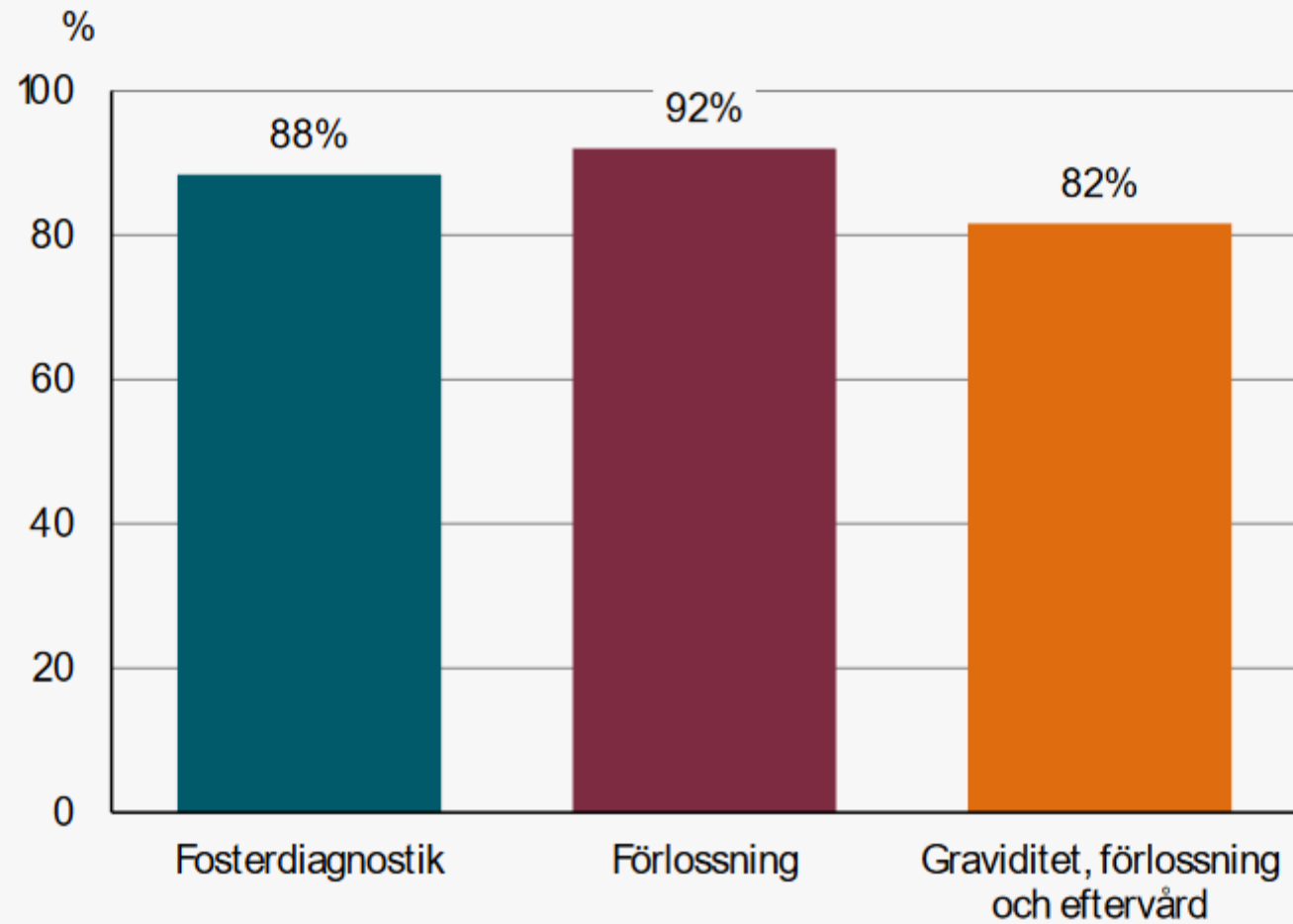

Tidsperioden för de fritextsvar som analyserats är 1 december 2020 till och med 31 maj 2022, det vill säga svar som inkommit under Graviditetsenkätens 18 första månader. Under denna tidsperiod besvarades över 250 000 enkäter totalt. I drygt var fjärde enkät lämnades ett fritextsvar på den sista frågan, totalt över 66 000 svar.

Tabell 1. Besvarade enkäter och fritextsvar, 1 december 2020 - 31 maj 2022

	Enkät 1	Enkät 2	Enkät 3	Totalt
Besvarade enkäter	88 347	85 216	82 454	256 017
Andel av alla utskick	56 %	55 %	50 %	54 %
Fritextsvar (sista frågan)	17 381	23 244	26 117	66 742
Andel av besvarade enkäter	20 %	27 %	32 %	26 %

Diagram 5. Andel som känt sig bemötta med respekt

Kvinnor som haft negativa upplevelser beskriver dessa på olika sätt. Till exempel kan de skriva att vårdpersonalen upplevs uppträda kallt, hårdhänt eller ”mekaniskt”. Andra beskriver att personalen inte upplevs lyssna, eller att de bryr sig för mycket om fysiska aspekter medan det psykiska välmåendet glöms bort.

”Jag var inte nöjd med min första barnmorskemottagning. Det kändes rutinmässigt, som att de gick efter ett strikt protokoll. För mig är det viktigt att känna trygghet, även om jag bara är en i mängden.”

– Kvinna, graviditetsvecka 25

”Förlossningsvården behöver bli mer mänsklig och inte enbart fokusera på det medicinska. Kvinnor är inga robotar utan behöver känna att vi blir hörda, få trygghet och behandlas med respekt.”

– Kvinna, åtta veckor efter förlossning

BEMÖTANDE

”Jag är mycket nöjd med förlossningen, men bemötandet på BB var inte helt tillfredsställande. Flera i personalen var ganska barska och ibland förminskade mot både mig och den nyblivna mamman som jag delade rum med.”
– Kvinna, åtta veckor efter förlossning

”Viss personal fick en att känna sig dålig då vi var tvungna att ta till ersättning.”
– Kvinna, åtta veckor efter förlossning

”BB-personalen var arroganta, snäsiga och väldigt stressade.”
– Kvinna, åtta veckor efter förlossning

VAD KAN VI GÖRA?

Små gester kan få stor betydelse

Kvinnor beskriver graviditet och förlossning som en omvälvande situation, både fysiskt och psykiskt. Det kan exempelvis innefatta traumatiska upplevelser, sjukdom eller komplikationer, eller en oro för barnets eller den egna hälsan. I fritextsvaren framkommer att personalens bemötande i sådana situationer får stor betydelse för om kvinnan känner sig trygg.

Kvinnor betonar att ett dåligt bemötande kan få långsiktig påverkan på välmåendet. Vissa beskriver att en okänslig behandling eller ifrågasättande attityd har lämnat emotionella spår som till exempel har gjort det svårare att njuta av moderskapet. I vissa fall beskrivs en rädsla eller motvilja för att föda barn igen.

I andra situationer beskriver kvinnor att till synes små gester kan ha stor påverkan på upplevelsen. Särskilt i situationer där kvinnan känt sig utsatt upplevs en medmänsklig handling från personalen ha stor betydelse. Det kan handla om att visa omtanke eller att ställa en enkel fråga om hur hon mår.

REFLEKTIONER?

TACK!